

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2291/2022
22.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Величко Мићовић адвокат из ..., против туженог ББ – предузетника – кафе ВВ из ..., чији је пуномоћник Владан Селаковић адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2102/21 од 10.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2102/21 од 10.02.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу – Судска јединица у Новој Вароши П1 88/20 од 06.05.2021. године која је исправљена решењем тог суда П1 88/20 од 05.04.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено решење о отказу уговора о раду туженог, заведеног под бројем ../2017 од 31.08.2017. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да у замену за невраћање на посао исплати тужилји накнаду штете у износу од шест месечних зарада, укупно 203.058,72 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 31.03.2012. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев од већег тражења, преко досуђеног износа у износу од још 203.058,72 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2012. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде штете у висини изгубљених месечних зарада које би тужилја остварила да је била на раду за период од 01.09.2017. године до 31.03.2021. године исплати износ од 1.168.110,40 динара са законском затезном каматом према Закону о затезној камати која укупно износи 182.856,54 динара. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да одговарајућим фондовима пензијског и инвалидског осигурања, здравственог осигурања и осигурања за случај незапослености на име тужиле уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на терет запосленог и на терет послодавца, у укупном износу од 568.033,54 динара. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да на име

трошкова парничног поступка плати тужиљи износ од 327.498,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде од исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2102/21 од 10.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пријепољу – Судска јединица у Новој Вароши П1 88/20 од 06.05.2021. године у првом, четвртном и петом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Пријепољу – Судска јединица у Новој Вароши П1 88/20 од 06.05.2021. године у другом ставу изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа исплати тужиљи једну зараду коју би остварила на раду код туженог, у износу од 33.843,12 динара, са законском затезном каматом од 31.03.2021. године до исплате, док је тужбени захтев којим је тужиља тражила да јој се на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа, поред досуђеног износа плати још и износ од пет зарада које би остварила на раду код туженог, у износу од 169.215,60 динара са законском затезном каматом од 31.03.2021. године до исплате одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке одлучено је да одлука о трошковима парничног поступка остаје неизмењена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је дала одговор на ревизију и предложила да се иста одбије као неоснована, а тужени обавезе на накнаду трошкова поступка поводом тог правног лека.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. и чланом 441. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП су разлог за ревизију ако су учињене у поступку пред другостепеним судом и ако су утицале или могле утицати на одлуку о жалби. По оцени ревизијског суда, у другостепеном поступку цењени су жалбени наводи туженог о протеклу преклузивног рока за подношење тужбе ради поништаја решења о отказу уговора о раду, прописаног чланом 195. Закона о раду. Пропуст другостепеног суда да оцени и жалбени навод да је тужиља у одређеном временском периоду по престанку радног односа код туженог обављала предузетничку делатност којом је остваривала приходе, није од утицаја на правилност другостепене пресуде. Ове чињенице су у жалби туженог истакнуте као нове чињенице, али поднета жалба не садржи наводе којима се чини вероватним да те чињенице жалилац није могао без своје кривице изнети до закључења главне расправе, што је предуслов прописан чланом 372. став 1. ЗПП да би се нове чињенице могле уопште разматрати у жалбеном поступку. Због тога нису основани наводи ревидента да је у другостепеном поступку погрешно примењен члан 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о раду од 25.04.2017. године тужила је засновала радни однос код туженог на неодређено време. Током коришћења годишњег одмора, док се налазила на летовању у иностранству, тужила се пожалила на болове у грудима и због сумње на инфаркт (тужила је крајем 2013. године већ имала срчани удар) смештена је у Општу болницу у ... (од 10.08. до 15.08.2017. године), а лечење је наставила у Здравственом центру ... (од 15.08. до 21.08.2017. године) и истуреном одељењу тог Здравственог центра у ... (од 25.08. до 28.08.2017. године). Тужилин супруг је, одмах по њеном пријему у болницу у ..., о томе телефоном обавестио особу која је водила послове у предузетничкој радњи туженог, а о здравственом стању тужиле ту особу је информисала и њена сестра. Тужила није доставила туженом потврду о привременој спречености за рад (издата 28.08.2017. године). Тужени је 15.08.2017. године сачинио упозорење о разлозима за отказ уговора о раду због учињене повреде радне обавезе из члана 179. став 3. тачка 2. Закона о раду. Достава писаног упозорења тужили није ни покушана, већ је оно 23.08.2017. године истакнуто на огласну таблу у радним просторијама туженог. Решење о отказу уговора о раду, засновано на наведеној законској одредби, донето је 31.08.2017. године и истог дана је, без претходног покушаја његове доставе тужили, такође истакнуто на огласну таблу туженог. Тужила је одјављена са здравственог осигурања 06.09.2017. године, што је сазнала неколико дана касније, приликом одласка на лекарску комисију. Поводом тужилиног захтева инспектор рада је извршио инспекцијски надзор туженог у вези са недостављањем решења о престанку радног односа и задржавању радне књижице и 30.10.2017. године донео решење којим је такав захтев одбио, упутивши тужилу да своја права оствари пред судом. У образложењу решења је наведено да је тужени донео решење о отказу њеног уговора о раду број ../2017 од 31.08.2017. године. Након престанка са радом код туженог, тужила није засновала радни однос и остваривала зараду, а као незапослено лице се пријавила код Националне службе за запошљавање 10.12.2018. године. Тужила је рођена 1972. године, удата је и има двоје деце, од којих је једно малолетно. Тужилин супруг је у радном односу. Висина зараде тужиле за период од 01.09.2017. године до 31.03.2021. године утврђена је вештачењем, у укупном износу од 1.168.110,40 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду прописан је рок за покретање спора од 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. Прописани рок за подношење тужбе је материјалноправни преклузивни рок, чијим протеком се губи право на судску заштиту. Рачуњање тог рока зависи од тога да ли је право које се штити повређено одлуком или фактичком радњом послодавца. Ако је право повређено одлуком, рок се рачуна од дана достављања одлуке запосленом, а када достава није извршена на законити начин, рачунање рока почиње од дана сазнања за повреду права.

Поступак у радном спору покреће се тужбом, као у свакој другој парници. Тужба се подноси против решења послодавца којим је повређено право запосленог и садржи захтев да се оно поништи. Такав захтев мора бити одређен – идентификовано решење чији се поништај тражи, а поднета тужба мора да садржи чињеничне наводе, доказе и податке које мора да има сваки поднесак (члан 192. став 1. у вези члана 436. ЗПП).

У конкретном случају, тужени није ни покушао да решење достави тужиљи већ га је истог дана када је и донето истакао на својој огласној табли. Такво поступање туженог је у супротности са правилима о достављању решења из члана 185. став 2-4 Закона о раду. С обзиром да решење о отказу уговора о раду није достављено тужиљи, нити су испоштоване одредбе закона о његовој достави истицањем на огласну таблу туженог, почетак рока од 60 дана за подношење тужбе не може се рачунати од дана доставе решења истицањем на огласну таблу. Зато се тај рок мора рачунати од дана сазнања тужиље за повреду њеног права, а то је дан када је она сазнала да јој је уговор о раду отказан. Тужиља је за решење о отказу уговора о раду и разлозима за његово доношење сазнала из образложења решења инспектора рада од 30.10.2017. године, када је располагала подацима неопходним да поднесе тужбу са законом прописаном садржином и одређеним захтевом. Тужбу је поднела 27.11.2017. године, у року из члана 195. став 2. Закона о раду, рачунатом од дана пријема означеног решења инспектора рада (након 30.10.2017. године).

Одредбом члана 180. став 1. Закона о раду прописано је дужност послодавца да пре отказа уговора о раду, у случају из члана 179. ст. 2. и 3. тог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на његове наводе. Према ставу 2. те одредбе, послодавац је дужан да у упозорењу наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење. Упозорење се доставља запосленом као и сваки други појединачни акт послодавца (члан 193. став 2. Закона о раду).

Упозорење послодавца је нужан услов за отказ уговора о раду, што је у складу са чланом 7. ратификоване Конвенције Међународне организације рада број 158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца. Оно има карактер акта покретања отказног поступка, којим се запослени позива на изјашњење о ономе што му се ставља на терет као отказни разлог. Сврха и циљ упозорења је да се запосленом омогући изношење одбране, односно признање или оспоравање чињеница из упозорења.

Тужиљи упозорење о отказу уговора није достављено у складу са одредбама члана 185. ств 2-4 Закона о раду. Пропустима у достави упозорења тужиљи је ускраћено право на одбрану, тако да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито због повреде материјалног права.

О тужиљиним новчаном потраживању – накнади штете због незаконитог престанка радног односа и накнади штете уместо враћања на рад, одлучено је на основу члана 191. ст. 1. и 5. Закона о раду. Накнада штете из става 1. наведеног члана утврђена је у висини изгубљене зараде, на основу налаза вештака на које странке нису имали примедбе, а накнаду штете уместо враћања на рад другостепени суд је утврдио водећи рачуна о свим околностима прописаним у ставу петом тог члана. Чињенице бинте за умањење накнаде из члана 191. ст. 1. и 5. Закона о раду, сагласно правилу о доказивању и терету доказивања из чланова 228. и 231. ЗПП, био је дужан доказати тужени. Тужени до закључења главне расправе није истицао чињеницу да је тужиља, по престанку радног односа, остваривала приходе по основу рада за које је потребно умањити накнаду штете. Те чињенице тужени је истакао тек у жалби, али својим

наводима није учинио вероватним да их није могао истаћи до закључења главне расправе, због чега нису могле бити узете у обзир при одлучивању у овом спору.

Из наведених разлога, по оцени ревизијског суда, нису основани ни наводи ревидента о погрешној примени материјалног права, због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у првом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног суда, нису били нужни, зато је захтев тужиље за њихову накнаду одбијен и применом члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић